

Still no worries in Australia...

Collega Joyce Bosman vertrok begin april 2009 naar Australië om daar bij professor Neil Piller, bij velen inmiddels wel bekend, onderzoek te gaan doen naar het effect van lymftaping op seroom na mammachirurgie. In dit en het vorige nummer van Oedeminus doet zij verslag van haar ervaringen 'down under' zowel voor wat betreft het onderzoek als haar verkenningen van de omgeving en haar contacten met de mensen ter plaatse.

In de vorige editie van Oedeminus hebben jullie mijn ervaringen van de eerste weken bij Neil Piller in Flinders Medical Centre te Adelaide, Australië kunnen lezen. Hierbij een verslag van het laatste gedeelte van mijn 'Ozzie- avontuur'.

- **Joyce Bosman**
lid NVFL
Oedeemfysiotherapeut ad modum Vodder (Dr. Vodder Schule Oostenrijk) en werkzaam bij Medisch Centrum Zuid te Groningen.

In de tijd dat ik werkzaam was in Flinders Medical Centre heb ik de mogelijkheid gekregen op veel verschillende afdelingen mee te kijken en met verschillende professies samen te werken. Erg boeiend om de verschillen in aanpak te zien. Als eerste heb ik uiteraard meegekeken met de oedeemtherapeuten die hier werkzaam zijn. Ik was wel benieuwd naar de verschillen en overeenkomsten met wat ik in Nederland doe. Het grootste verschil vind ik toch wel de tijd die voor een behandeling uitgetrokken wordt. Iedere eerste behandeling duurt 90 minuten en de daaropvolgende behandelingen 60 minuten! De reden voor deze uitgebreide behandelingen is volgens mij tweeledig. Allereerst krijgen de patiënten vanuit de verzekering niet veel oedeemtherapie vergoed. Om de kosten te dekken en een patiënt zo zelfstandig mogelijk te maken wordt een soort 'zelfhulppakket' aangeboden. De patiënt leert zelf behandelen, bandageren en alles wat bij een behandeling komt kijken. De andere reden voor deze uitgebreide behandeling inclusief zelfhulppakket is mijns inziens dat Australië een groot land is en mensen soms uren moeten reizen (soms zelfs vliegen) om in Adelaide te komen. Buiten de stad zijn niet veel oedeemtherapeuten werkzaam, en zijn ze er wel, dan hebben ze ellenlange

wachlijsten. Grote zelfredzaamheid is dus cruciaal voor een goede uitkomst van de behandeling. Een groot verschil in de behandeling zelf heb ik niet echt kunnen ontdekken. Alle therapeuten die hier werkzaam zijn, behandelen volgens de methode Vodder en aangezien ik zelf ook zo opgeleid ben, waren onze technieken identiek. Het verbaasde me enigszins dat er hier, in tegenstelling tot Nederland, nauwelijks andere methodes werden toegepast. Casley Smith komt nog wel voor, aangezien de grondslag hiervan bij een Australisch echtpaar ligt. Het is in Australië echter wel zo dat 'iedereen' oedeemtherapeut kan worden. Niet alleen fysiotherapeuten, maar onder andere ook massage-therapeuten, occupational therapeuten, natuurgenezers en verpleegkundigen.

Grote zelfredzaamheid is dus cruciaal voor een goede uitkomst van de behandeling.

Naast het meekijken bij oedeemtherapie heb ik een mamma-amputatie met okselklierdissectie bijgewoond. Wederom

ontzettend interessant! Deze operatie had ik in Nederland ook al eens gezien, dus leuk om met eigen ogen te beoordelen of dit een beetje vergelijkbaar is. Gelukkig was dit wel het geval. De operatie werd met z'n tweeën uitgevoerd, waardoor één van de chirurgen tijd had om mij uitleg te geven over alles wat er gebeurde en wat ik zag.

Verder heb ik een ochtend mee gelopen in een Lymphoedema & Laser Clinic in Adelaide. Ik wilde graag zien hoe de behandeling van lymfoedeem in particuliere praktijken eruit ziet. Aardige mensen, maar op sommige vlakken een wat andere visie op de behandeling van oedeem dan ik, wat leidde tot leuke discussies. Voor beide partijen was het volgens mij een leerzame ochtend.

Tijdens mijn verblijf in Adelaide was Neil Piller drie weken afwezig in verband met het Ascot congres in de UK. Hij had onder andere mij gevraagd om tijdens zijn afwezigheid een praatje te houden voor zijn studenten. Gewapend met tape en schaar heb ik een presentatie gehouden over lymftaping in het algemeen en inhoudelijk over mijn onderzoek. De studenten waren enthousiast en stelden leuke vragen. Na mij heeft Colin Carati (Associate Professor op de Microcirculation & Lymphology afdeling) nog een presentatie gehouden en heeft de bio-medical engineering afdeling wat meer verteld over bio-impedance spectroscopie en de implementatie ervan in oedeemtherapie.

Vrije tijd

Naast het razend interessante vakinhoudelijke gedeelte heeft Neil mij ook ontzettend veel van Australië laten zien. We hebben onder andere het 'Cleland Wildlife Park' bezocht. Dit is een soort dierenpark met alle Australische dieren. Het grote verschil is dat ze niet in kooien zitten en je dus face-to-face met alle dieren kunt

komen! Als echte 'ozzie' weet Neil ontzettend veel van deze dieren en dus ook precies wat je wel en niet kunt doen. Dankzij hem hebben we in de buidel van een kangoeroe gevoeld of er een jong kangoeroetje in zat, de grootste beesten (emoes, kangoeroes, wallabie etc) uit onze hand laten eten en alle mogelijke dieren geaaid. Af en toe wel een beetje spannend, maar natuurlijk wilde ik me niet laten kennen en resulteerde het in een leuke ervaring!

Verder ben ik met Neil en zijn echtgenote een weekend naar Renmark geweest. Renmark is een stadje in het Riverland, zo'n 3,5 uur rijden ten noordoosten van Adelaide. Neil doet in samenwerking met de Lionsclub al een aantal jaren gratis lymfoedeem screenings in kleine steden, waar weinig aandacht besteed wordt aan lymfoedeem. Dit weekend was Renmark aan de beurt. We sliepen in een leuk hotel aan de Mary-river (langste rivier van Australië, die momenteel zo weinig water bevat, dat heel Australië een groot watertekort heeft). 's Avonds maakten we nog even een wandeling langs de rivier en zagen we allemaal possums in de bomen. We hebben wat brood opgehaald om ze dichtbij te laten komen. Erg schattige beestjes als ze kaarsrecht op hun achterpootjes staan en ontzettend zacht! Samen met 2 andere vrijwilligers (Bruce & Ingrid) hebben we op zaterdagochtend alles opgebouwd. De screening is bedoeld om mensen binnen te halen die niet gauw naar een dokter stappen met hun 'zwellings'. Bij binnenkomst krijgen ze eerst een uitgebreid 'interview' om een indruk te krijgen van het (risico op) oedeem en vervolgens wordt de uiteindelijke screening gedaan. Dit onderdeel hebben Neil en ik voor onze rekening genomen. Iedereen krijgt een bio-impedance meting en naar aanleiding van de uitkomst hiervan en het 'interview' konden we een diagnose geven en de daarbij behorende zelfmanagement behandeling. Mensen die behandeling nodig hadden, werden doorverwezen naar de dichtstbijzijnde therapeut. Van de ongeveer 50 mensen die we die weekend hebben gezien, hebben we er toch een stuk of 15 klassieke oedemen tussen uitgepikt die normaal gesproken dus niet de zorg zouden krijgen die ze nodig hebben. Het was hard werken maar zo leuk om te doen! Voor veel mensen een eye-opener en dus erg dankbaar werk. Zondag hebben we tot 13.00 uur gescreend en toen zijn we de auto ingestapt om na 4 uur in zuidoostelijk

richting te hebben gereden in Bendleby Ranges aan te komen. Dit is een gebied in de Flinders Ranges van 80 ha omvang met slechts 2 huizen erop. Het ene huis wordt bewoond door een schapenboer en het andere...door ons! Na aankomst hebben we een kampvuur gebouwd en met een heerlijk wijntje bij het vuur gezeten. Na een fantastische maaltijd heb ik heerlijk

Team Renmark screening

geslapen om de volgende ochtend in een oogverblindende omgeving wakker te worden. Waar je ook kijkt, je ziet niets dan bergen, prachtige kleuren (red dirt) en als je goed kijkt ozzie dieren! We hadden besloten de zonsopgang te gaan bekijken vanaf een berg, dus vroeg uit de veren en op pad. Wederom wist Neil alle goede plekken te vinden, dus al snel vonden we onder een ijzeren plaat een paar hagedissen (shingleback). Ook kwamen we bij een meertje een paar emo's tegen die wat gingen drinken. Erg indrukwekkend om deze wilde dieren van zo dichtbij te kunnen bekijken! Af en toe zag je een kangoeroe voorbij hoppen, we hebben alpaca's gespot en de hele dag door de mooiste vogels om ons heen (rosékaketoes, rosellas etc). Na onze ochtendwandeling hebben we weer een vuurtje gestookt om vervolgens op een rooster brood te toosten. Back to basics... Na het ontbijt de auto in (4WD) om door de ruige omgeving te touren. Ik ben in het dakraam gaan staan en was de navigator. De bestemming was de 'hidden valley'; deze hebben we bereikt via wegen vol gaten, wilde dieren om je heen, steil tegen bergen op en er nog steiler weer van af. Adrenaline! Ik had zin om een eind te wandelen, dus halverwege hebben Neil en zijn echtgenote me gedropt en heb ik de

weg terug naar ons huis gezocht via een opgedroogde rivier die ooit langs ons huis liep. Briljant gevoel om zo in je eentje door zo'n groot gebied te lopen! Enerzijds de spanning of je de weg terug wel vindt, anderzijds de oneindige leegte alleen voor mij. De hele weg werd ik gevolgd door twee rosékaketoes die krijsend van boom naar boom vlogen! Na een lekkere lunch zijn we weer in de auto gestapt om op zoek te gaan naar een echt authentieke Australische bar, zoals je die wel kent uit 'Flying Doctors'. Bij binnenkomst begroet worden door Vic & Nancy leek me de ultieme Australië-ervaring. Hotel Carrieton was bij uitstek geschikt volgens de schapenboer. De deur ging open en ik stapte 50 jaar terug in de tijd. Ze hadden alleen maar smerig bier op de tap maar toch smaakte het nostalgisch lekker... Na ons biertje zijn we doorgereden naar Belton. Belton is een ghosttown; één van de vele in Australië. Watervoorziening is een groot probleem in Australië (kunnen wij Nederlanders ons niets bij voorstellen) en als het op is dan verlaten mensen hun huis gewoon op zoek naar een plek met meer water. Na jaren van leegstand en geen onderhoud begint alles behoorlijk te vervallen en verandert een heel dorp in een ghosttown.

De laatste avond zijn Neil en ik naar buiten gegaan op zoek naar yabbies (kreeften) in het meertje en om de sterren te kunnen bekijken. Het was kraakhelder en er was geen maan, waardoor de sterren erg fel waren. De sterren op het zuidelijk halfrond zijn compleet anders dan op het noordelijk halfrond. Ten eerste waren er onbeschrijflijk veel meer sterren dan 'bij ons' en was de 'milkyway' zichtbaar (een soort wolkachtige lange strook sterren). Verder waren er allerlei planeten duidelijk zichtbaar (Mars, Venus, Jupiter), heb je hier de southern cross die de richting aangeeft, zag je om de 5 minuten een vallende ster (meteoriet) en konden we zelfs een ruimtestation traceren. Fantastisch! Neil vertelde dat het binnen een paar uur compleet kan veranderen, dus ik heb om 3 uur mijn wekker gezet en ben wederom naar buiten gegaan en zag een compleet andere hemel. Een boel sterren waren 'weggedraaid' achter de horizon en aan de andere kant weer nieuwe erbij. Omdat het niet verpest werd door licht uit de omgeving, want dat is er niet in een cirkel van 40 ha, was het echt super om te zien! Dit weekend was echt mijn ultieme 'Australië- experience' en kan ik begrijpen waarom Ozzies zo razend enthousiast zijn over hun land.

Onderzoek

Tussen de bedrijven door ben ik Flinders Medical Centre doorgeraced op zoek naar mensen die als proefpersoon wilden fungeren voor het valideren van een nieuwe tonometer. De tonometer is een snelle en nauwkeurige methode in de diagnostiek van (lymf)oedeem en fibrotische weefselveranderingen. De diagnostiek van deze weefselveranderingen en de invloed van oedeemtherapie op fibrose is cruciaal om te objectiveren.

De tonometer is een snelle en nauwkeurige methode in de diagnostiek van (lymf)oedeem en fibrotische weefselveranderingen.

Tonometrie meet de weerstand van weefsels tegen compressie in de belangrijkste lymfatische territoria. Dit geeft een betrouwbare meting van fibrose en vochtophoping weer en dus de progressie van de verschillende stadia/graden van oedeem (zie ook ISL 1995). De bio-medical engineering afdeling van Flinders Medical Centre produceert deze tonometer. Momenteel is er slechts een mechanische tonometer verkrijgbaar, maar de bio-medical engineering afdeling is een elektronische versie aan het ontwikkelen voor meer gebruiksgemak. Deze was inmiddels af en aan mij de eer om het te gaan testen. Ik heb heel wat afdelingen gemobiliseerd en iedereen op de grond, tafel of ziekenhuisbed gekregen om te meten. Helaas bleek uit de resultaten dat deze nieuwe

elektronische tonometer nog niet zo betrouwbaar is als de mechanische, dus op het moment dat ik dit schrijf, werkt de bio-medical engineering afdeling hard aan het verder modificeren en optimaliseren van het apparaat.

Na een zoektocht op internet bleek de tonometer tot op heden überhaupt nog niet in Nederland/België verkrijgbaar te zijn, dus ik heb een balletje opgegooid of we deze niet naar Nederland zouden kunnen halen. Dit zou betekenen dat oedeemtherapeuten middels het objectiveren van behandelresultaten de behandeling beter kunnen onderbouwen, hetgeen noodzakelijk is voor verslaglegging naar verwijzers, verzekering, patiënten en voor eventueel wetenschappelijk onderzoek. Het verantwoorden van onze handelingen zal veel voordelen bieden voor de toekomst van oedeemtherapie! Momenteel heb ik van velen van jullie een reactie gekregen dat er interesse is in het aanschaffen van een tonometer. Per mail houd ik jullie op de hoogte van de ontwikkelingen. Overige geïnteresseerden kunnen mij bereiken via oedeemdiagnostiek@hotmail.com.

Het onderzoek heb ik inmiddels zo goed als afgerond. Alle data zijn verzameld en nu begint het proces van analyseren, statistische gegevens verzamelen en het schrijven van het daadwerkelijke eindproduct. Wel heb ik een andere studie afgekregen en dat hoop ik binnenkort te kunnen publiceren. Helaas kan ik momenteel in de oedeminus nog niets kwijt over resultaten en uitkomsten van het onderzoek, maar dat zullen jullie te zijner tijd ongetwijfeld tegemoet kunnen zien. Samengevat heb ik echt een ontzettend leuke tijd in Adelaide gehad! Heel veel geleerd en oneindig veel nieuwe ideeën opgedaan. Ik ben Flinders Medical Centre en in het bijzonder Neil Piller ontzettend dankbaar voor de kansen die ik gekregen heb. Het is een tijd geworden om nooit te vergeten en voor mijn eigen gevoel ben ik enorm gegroeid als therapeut!